

B2

ÜNİTE 4: KÜLTÜR

Ders 1: Ortak Değerlerimiz

Ders 2: Farklılıklarımız Zenginliklerimizdir

Ders 3: Türk Kültür Varlığı

Kazanımlar

Dinleme

1. Az da olsa bilgi sahibi olduğu konularla ilgili metinleri ayrıntılarıyla çözümler.
2. Soyut ve somut kavramlar etrafında şekillendirilmiş metinleri ayırt eder.

Okuma

1. Okuma için yeterli söz varlığına sahip olsa da ilk kez karşılaştığı ifadeleri ve kullanım amaçlarını bağlamdan hareketle saptar.
2. Düzeye uygun metinleri sesli okuma kurallarına uyarak okur.

Konuşma (Sözlü Anlatım ve Karşılıklı Konuşma)

1. Bildiği veya öğrendiği kültürel bir yaşantı hakkında karşılaştırmalar yaparak düşündüklerini rahatça ifade eder.
2. Bir konunun önemini ön plana çıkaracak şekilde düşündüklerini zorlanmadan dile getirir.

Yazma

1. Farklı durumlar, yaşantılar ve kültürler arasında karşılaştırmalar açıklayıcı ve bilgilendirici metinler yazar.
2. Okuduğu/izlediği/dinlediği bir metin hakkında olumlu/olumsuz görüş bildirir.

Ders I: ORTAK DEĞERLERİMİZ

Hazırlık:

1. Komşularınızın hepsini tanıyor musunuz?
2. Komşularınızla ilişkileriniz nasıl?
3. Komşularınızla ne kadar vakit geçiriyorsunuz?

Bu derste neler öğreneceğiz?

Kültürlerle ilgili farklı konularda ilginizi çeken metinleri anlayabilecek ve eylemlerle birleşen ilgeçlerin yapılarını görerek bu ilgeçleri cümle içinde kullanarak kendinizi ifade edebileceksiniz.

Diyalog:

BEKLENEN MİSAFİRLER

Ayla : Merhaba Derya, dün seni ofiste hiç görmedim. Nerelerdeydin?

Derya : Sorma hiç! Dün izin aldım. Akşama il dışından misafirlerimiz geleceği için anneme yardım ettim. Sabahtan **akşama kadar** annemle beraber yemek yaptık, hazırlandık.

Ayla : Peki beklediğiniz misafirler geldi mi?

Derya : Evet geldiler, ama çok geç geldiler. Yaptığımız yemekler öylece kaldı.

Ayla : Aaa! Niçin gecikmişler? Ne olmuş?

Derya : Yolda küçük çocukları ateşlenmiş. Yol üzerinde bir yerleşim yeri bulup orada bir hastaneye götürmüşler. Çocuğun ateşi **düşünceye kadar** orada beklemişler. Ateşinin düşmesi biraz uzun sürmüş.

Ayla : Onlar gecikince siz de merak ettiniz tabi.

Derya : Evet, hem de çok merak ettik. Telefonla durumu **öğreninceye dek** çok korktuk. Kaza olmasından endişe ettik. Çocuk hasta olduğu için gelemediklerini öğrenince biraz rahatladık ama küçük çocuk için de çok üzüldük.

Ayla : Gerçekten şanssızlık olmuş!

Derya : Evet öyle, **onlar gelene dek** evde hiçbirimiz yemek yiyemedik. Geç de olsa geldiler, biz de çok rahatladık.

Ayla : Küçük çocuk nasıl şimdi?

Derya : Daha iyi. O iyi olunca biz de çok mutlu olduk tabi.

Ayla : Sevindim, hepimiz için çok geçmiş olsun. Artık hazırladığınız yemekleri de bugün bir güzel yersiniz, değil mi?

Derya : Sen de buyur gel yemeğe, birlikte yiyelim.

Ayla : Davetin için teşekkür ederim.

Diyaloga göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Ayla ve Derya bir gün önce ofiste beraber çalıştılar.	☐	☐
2. Derya'nın misafirleri, yolda küçük çocukları ateşlendiği için gecikmişler.	☐	☐
3. Misafirler küçük çocuğun ateşi düşünceye kadar hastanede kalmışlar.	☐	☐
4. Derya ve ailesi misafirlerine telefonla ulaşamadıkları için çok endişelenmişler.	☐	☐
5. Derya ve ailesi misafirler zamanında gelmeyince kendileri yemeklerini yemişler.	☐	☐
6. Derya, yemeğe Ayla'yı da davet etti.	☐	☐

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

KOMŞULUK GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE NASIL DEĞİŞTİ?

Günümüzün şehir hayatında, apartman daireleri ya da siteler içerisinde hayatı sınırlandırılmış olan insanlar; birbirini tanımadan, birbiriyle selamlaşmadan, görüşmeden, konuşmadan, komşuluk ilişkilerinden uzak kendi yaşamlarını sürdürüyorlar. Dört duvar arasında teknolojik aletlere ve internete kapılmış olan çocuklar sosyal yaşamı, dostluğu ve arkadaşlığı sadece sanal ortamda arayarak büyüyor.

Hâlbuki eskiden komşuluk çok önemliydi. “Ev alma, komşu al.” sözü o zamanlar komşuluğun ne kadar önemli olduğunu, insanların komşuluğa verdikleri değeri ne de güzel anlatıyor. Şimdi ise iyi bir komşunun ne demek olduğunu, hayatımıza nasıl değerler kattığını ancak ona sahip olanlar bilir. Komşuluk, kendini güvende hissetmek demektir. En önemlisi de komşuluk, mutlulukların ve hüznlerin **paylaşılmasıdır**.

İşte, o güzel komşuluk ilişkilerini yeniden canlandırmak isteyenler için beş muhteşem neden:

Zorlukları Birlikte Aşmak

Mahalleye yeni biri taşındığında herkes onun yardımına koşar, herkes işin bir ucundan tutmaya gayret gösterirdi. Mesela yeni komşunun taşınma telaşıyla yemek yapamayacağı biliniyor, onlar taşınıp **yerleşinceye kadar** hemen duruma el atılır ve mahalledeki komşulardan birer tabak yemek gelirdi. Mahalledekilerden biri büyük bir temizlik ya da hazırlık yapacaksa ona yardıma gidilirdi. Mahalle sakinlerinden biri çocuğunu evlendirecek olsa bütün mahalle halkı birlik olup düğün hazırlığına yardım ederdi.

Birlikte Güven İçinde Yaşamak

Mahallenin çocukları bahçede, sokakta, sabahtan gece geç vakit olana dek, kardeşçe güler, oynar, birlikte büyürlerdi. Birinin annesi bir şey pişirse diğer çocuklara da gönderirdi. Çocuklar, sahip olduğu şeylerin nasıl **paylaşıldığını** mahallede öğrenirdi. Bu ailelerin mahallesinde hırsızlık olayları kolay kolay görülmezdi. Ayrıca herkes mahallenin bekçisi gibi korurdu mahallesini. Mahallede bir olay olursa kimse ilgisiz kalmazdı, bekçiler **gelene kadar** mahalle insanları olayla ilgilenirdi. Herkes olası tehlikelere karşı sadece kendi evini değil, birbirinin evini de gözetlerdi.

Her Zaman Sohbet Edecek Birini Bulmak

Komşu demek aynı zamanda dertlerini anlatabileceğin yakın bir dost demektir. Akşam kapısını çalacağın, misafiriğe gidip güler yüzle karşılanacağın yerdi komşu evi. İşe giderken ya da eve dönerken kapıda selamlaşıp ayaküstü sohbetler edilmesi komşuluğun olmazsa olmazıydı. Sıkıntılar dinlenir, sıkıntılara çözümler aranırdı.

Uzun Ömürlü İlişkiler Kurmak

Mahalleden biri maddi-manevi sorun yaşasa birlik olunur, sıkıntısına çareler aranırdı. Zor durumda kalanlar, el birliğiyle kolundan tutulup kaldırılırdı. Kim aç kim tok bilirdi, herkes elinden geldiğince yardım ederdi. Komşuda pişer bize de düşer sözünün gereği, yapılan yemekten bir tabak da komşuya gönderilirdi. Tabii o tabak, asla içi boş olarak teslim edilmezdi. Ne siz külüne muhtaç olduğumuz komşunuzun yaptığı iyiliği unuttunuz, ne de o sizinkini unuttu.

Saygı ve Sevgi İçinde Yaşamak

Komşular, yıllarca birlikte yaşamış olmanın verdiği özenle birbirlerine bağmazdı. Çünkü bilirlerdi ki tatlı söz her şeyi çözer. Kimin arasında bir anlaşmazlık olsa, mahalleden biri çıkıp orta yolu bulurdu. Onları **barıştırmaya kadar** uğraşır, anlaşmalarını sağlardı. Bayramlar küslerin barışması için bir vesileydi. Bayramlarda **görüşülüp barışılırdı**. Hem sözlerde hem gözlerde saygı ve sevgi hissedilirdi.

Kaynak: (www.hurriyet.com.tr, düzenlenmiştir.)

Etkinlik 1: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Çocukların mahallede büyürken öğrendiği şey hangisidir?

- a) Koşuşmak
- b) Yürümek
- c) Gezmek
- d) Paylaşmak
- e) Selamlaşmak

2. Komşuluk kavramını en iyi hangisi tanımlar?

- a) Her şeyden önce insanın kendini güvende hissetmesidir.
- b) Hem mutlulukların hem de hüznlerin paylaşılmasıdır.
- c) Aynı evlerde yaşayanların birbirini tanımasıdır.
- d) Dertlerini anlatabileceğin yakın bir dostunun olmasıdır.
- e) Yeni taşınan komşuya yardım edilmesidir.

3. “Ne siz külüne muhtaç olduğunuz komşunuzun yaptığı iyiliği unutturdunuz, ne de o sizinkini unutturdu.” sözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Zor işleri yaparken komşularından yardım istemeyi unutmazlar.
- b) En ufak ihtiyaçlar için bile komşular birbirlerine yardımcı olur.
- c) Komşuların en küçük şey için bile birbirlerine yaptığı iyilikler unutulmaz.
- d) Komşuların birbirlerinden ufak tefek şeyler istemeleri doğaldır.
- e) Komşuların birbirlerine güven duymaları çok önemlidir.

4. Metne göre, komşuluğun olmazsa olmazı hangisidir?

- a) Kapıda selamlaşip ayaküstü sohbetlerin edilmesi
- b) Yapılan yemekten bir tabak da komşuya gönderilmesi
- c) Komşuların birbirine saygı ve sevgi göstermesi
- d) Komşunun sıkıntısına çareler aranması
- e) Sokakta oynayan çocuklara yiyecek, içecek verilmesi

5. Küs olanlar birbirleriyle ne zaman barışırlar?

- a) Düğünlerde
- b) Bayramlarda
- c) Törenlerde
- d) Taşınmalarda
- e) Apartmanlarda

Etkinlik 2: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Mahallede herkes muhtemel tehlikelere karşı sadece kendi evini değil, birbirinin evini de korur.	☐	☐
2. Günümüzde insanlar apartmanlarda çok iyi komşuluk ilişkisi sürdürüyor.	☐	☐
3. Mahalleye yeni biri taşındığında herkes onunla tanışmaya gelir.	☐	☐
4. Mahalledekilerden birinin büyük bir temizlik işi veya düğünü olsa hep birlikte ona yardıma gidilir.	☐	☐
5. Günümüzün çocukları paylaşmayı, mahalle ortamlarında öğrenir.	☐	☐
6. Mahallede maddi-manevi sorun yaşayan olursa beraberce onun sıkıntısına çareler aranır.	☐	☐

Etkinlik 3: Eşleştirin

1. Komşuda pişer, bize de düşer.	—●	a. Bir iş yapılacaksa, bütün komşular toplanır ve işi birlikte yapar.
2. Gülme komşuna, gelir başına.	—●	b. En ufak ihtiyaçlar için bile komşular birbirlerine yardımcı olur, ihtiyaçlarını gidermeye çalışırlar.
3. Komşuluk demek, “imece” demektir.	—●	c. Komşular en küçük şey için bile birbirlerine muhtaç olabilirler.
4. Komşu komşunun külüne muhtaçtır.	—●	d. Evde pişen ve güzel kokan her şeyden mutlaka komşulara da dağıtılır. Tabaklar dolu gider, dolu döner.
5. Ev alma komşu al.	—●	e. Komşuluk ilişkileri ve iyi komşuya sahip olmak, evden daha önemlidir. Bu bakımdan ev almadan önce, komşuların nasıl insanlar olduklarını öğrenmek, incelemek her zaman yarar sağlayacaktır.
		f. Komşuluk ilişkilerinde çok hassas davranılır. Komşunun bir sıkıntısı varsa “kendi sorunu” deyip kimse kapısını kapatmaz.

Öğrenelim

Fiil + -IncAyA kadar / -IncAyA dek / -Ana kadar / -AnA dek (zaman/süre anlamı)

Bu dil yapıları, cümleye zaman anlamı katar. Temel cümlede anlatılan işin/eylemin bitme noktasını gösterir. Cümleye süre, mesafe anlamı verir.

Örnek:

Bebek uyuy**uncaya kadar** ağlamaya devam etti. (süre)

Çocuklar güneş batana **kadar** denizde yüzdüler. (süre)

Ödevini bitir**inceye dek** evden dışarı çıkmamalısın. (süre)

Sınavım olduğu için sabaha **kadar** ders çalıştım. (süre)

Örnek:

Ne zamana kadar/dek evden çıkmadın?

Telefonumum şarjı dolana **kadar** evden çıkmadım.

Telefonumum şarjı dol**uncaya kadar** evden çıkmadım.

Telefonumum şarjı dolana **dek evden** çıkmadım.

Etkinlik 4: Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Aşağıdakilerden hangisi, “Ahmet araba almadan önce işine tramvayla gidiyordu.” cümlesiyle anlam bakımından aynıdır.

- Ahmet araba alıncaya kadar işine tramvayla gidiyordu.
- Ahmet araba almadığı için işine tramvayla gidiyordu.
- Ahmet tramvaya binene kadar işine arabayla gitmiyor.
- Ahmet arabasıyla işine gidiyordu, tramvaya binmiyordu.
- Ahmet araba aldığı için işine tramvayla gidiyordu.

Uçakta hostes uyarmasına rağmen yanımdaki adam uçak _____ cep telefonu ile konuşmaya devam etti.

2. Aşağıdakilerden hangisi cümledeki boşluğa uygun değildir?

- a) havalanıncaya kadar
- b) havalanana kadar
- c) havalanıncaya dek
- d) havalanana dek
- e) havalanmaya kadar

Tüm dünyada aşkın, sabrın, hoşgörünün sembolü olan Mevlana 1207 yılında Afganistan sınırları içinde yer alan Belh şehrinde doğdu. Mevlana ailesiyle birlikte göç ederek Anadolu'ya geldi ve 1228'de Konya'ya yerleşti. Mevlana 17 Aralık 1273 tarihinde _____ Konya'da yaşadı.

3. Yukarıdaki boşluğa hangisi uygundur?

- a) öldüğüne kadar
- b) ölmeye kadar
- c) ölünceye kadar
- d) ölüme dek
- e) öldüğünceye dek

Etkinlik 5: Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayın.

-ana kadar -ıncaya kadar -inceye dek -ıncaya değin -inceye kadar

1. Alışveriş merkezi kapan _____ bütün mağazaları dolaştık.
2. Havuzun suyu temizle _____ hiç kimse havuza giremedi.
3. Bahçemdeki çiçekler aç _____ her gün onları sulamalısın.
4. Ben ıspanağı hiç sevmezdim. Liseye başla _____ hiç ıspanak yemedim. Ispanağı ilk defa liseye başlayınca okulun yemekhanesinde yedim.
5. Tatile giderken arabanın benzini tüken _____ yola devam ettiler.

Etkinlik 6: Aşağıdaki cümleleri “-ıncaya kadar / -ana kadar” kalıplarını kullanarak örnekteki gibi tekrar yazınız.

Örnek:

- Benden özür dilemeni bekliyorum.
- Yoksa seninle konuşmayacağım.

Benden özür dileyinceye / dileyene kadar seninle konuşmayacağım.

1. - Telefonumun şarjı doldu.
 - Telefonumun şarjı dolmadan evden dışarı çıkamadım.

- Selim kilo vermek istiyor.
- Selim diyet yapmaya devam etti.

2. _____

- Yağmurun durmasını bekledik.
- Yağmur durmadan dışarı çıkamadık.

3. _____

- İngilizce öğreneceğim.
- Kursa devam edeceğim.

4. _____

- Okuduğum bu romanı bitireceğim.
- Başka kitaba başlamayacağım.

5. _____

Konuşalım

1. Ülkenizdeki komşuluk ilişkileri nasıldır? Okuduğunuz metindekilerle karşılaştırınız.
2. Sizin kültürünüzde de komşuluk ilişkisiyle ilgili kalıplaşmış sözler var mı? Örnekler veriniz.

Yazalım

1. Komşularla ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürümesi için neler yapılmalı, nasıl davranılmalıdır?
2. Komşuların birbirlerine karşı sorumlulukları nelerdir?
3. Ülkeler arasında komşuluk ilişkileri nasıl olmalıdır?

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

ARKADAŞLIK VE DOSTLUK ÜZERİNE

Arkadaşlığın, anlamı sorulduğunda veya düşündüğümüzde aklımıza hemen paylaşmak, güvenmek, dürüstlük, fedakârlık gelir. Üzütülü ve sevinçli günlerimizde yanımızda, bu duygularımızı paylaşabileceğimiz bir arkadaş, bir dost görmek isteriz. Kendi çıkarını gözetmeden ve samimi duygularla yanımızda olan birini ararız. Türkçedeki “arkadaş” kelimesinin ortaya çıkışı ile ilgili bir söylenti vardır:

Eskiden Orta Asya’da yaşayan Türklerde savaşçı askerler, savaşırken arkadan gelecek herhangi bir saldırıdan korunmak için sırtlarını bir ağaca, kayaya veya bir taşa dayayıp ok atarmış. İşte arkalarını dayadıkları bu taşa “arka taş” diyorlarmış. Yıllar sonra bu taşın adı olan “arka-taş” kelimesi, bugünkü “arka-daş / arkadaş” şeklinde dilimize yerleşmiş. “Arkadaş” kelimesi, bugünkü anlamıyla güvendiğimiz, inandığımız, her zaman arkamızda olduğunu hissettiğimiz kişilere verdiğimiz isimdir.

İyi arkadaş; sadece kendi çıkarını düşünmeyen, insanın sırtını dayayacağı, onu kötülüklerden koruyan, iyi günde kötü günde yanında olan, dert ortağı, sırdaşı olan **dosttur**. Dost derken

aslında arkadaş ve dost kelimeleri birbirinden farklı olarak düşünülür. Evet, dostluk arkadaşlığın en ileri seviyesidir. Etrafımızda birçok arkadaşımız olabilir fakat dost derecesinde gerçek arkadaşlar az bulunur. Gündelik ilişkilerdeki arkadaşlıklar gelip geçicidir ama dostluklar kalıcıdır. İnsanın dostu, ailesinden sonra kendisine en yakın olan kişidir. İnsanlar, sosyal hayatta yalnız yaşayamadığı için her zaman iletişim

kuracağı bir arkadaşının olmasını istemiş, ona ihtiyaç duymuştur. Bu nedenle dostluk değerindeki arkadaşlık, insanlar için manevi bir sığınma yeri olmuştur. İşte bu dostluklar, hemen bitmeyen, dürüstlikle ve içtenlikle yıllarca sürebilen bir güven ilişkisine dayanır. Bütün bu duygularla insan ilişkileri daha da sağlamlaşır ve güzelleşir.

İnsanlar arasındaki arkadaşlık ilişkileri bölgelere göre kültür ve inanç durumlarına göre de farklılık gösterir. Bazıları için arkadaşlık, sadakattir; bazıları için paylaşımıdır. Bazıları için aramak, sormak; bazıları için ise güvenmektir. Bu tanımları çoğaltmak mümkündür. Bu tanımların hepsinde ortak nokta; gerçek arkadaş yani dost, her zaman yanında olabilir. Bununla ilgili çok güzel bir hikâye anlatılır:

Geleceğini Biliyordum

Savaşın en kanlı günlerinden birinde bir asker, en iyi arkadaşının az ileride kanlar içinde yere düştüğünü görür. İnsanın başını bir saniye bile siperin üzerinde tutamayacağı ateş yağmuru altındadırlar. Asker, komutana koşar:

-Komutanım, vurulan arkadaşımı alıp gelebilir miyim?

Komutan, delirdin mi, der gibi bakar. "Gitmeye değer mi? Arkadaşın delik deşik olmuş. Büyük olasılıkla sen yanına **gidinceye kadar** o ölmüş olacak. Kendi hayatını da tehlikeye atma." der.

Asker ısrar eder. Komutan:

- Peki... Git o zaman.

İnanılması güç bir mucize olur. Asker o korkunç ateş yağmuru altında arkadaşına **ulaşana kadar** ilerler. Arkadaşını sırtına alır, koşu koşu döner. Birlikte siperin içine yuvarlanırlar. Komutan, kanlar içindeki askeri muayene eder. Sonra onu sipere taşıyan askere döner:

- Sana hayatını tehlikeye atmana değmez, demiştim. Bak haklı çıktım. Arkadaşın çoktan ölmüş.

Asker, "Değdi komutanım." der.

Komutan, "Nasıl değdi? Bu adam ölmüş görmüyor musun?" der.

Asker, "Gene de değdi komutanım. Çünkü yanına ulaştığımda henüz sağdı. Onun son sözlerini duymak dünyaya bedel oldu benim için." der.

Ve arkadaşının son sözlerini ağlayarak tekrarlar:

"Geleceğini biliyordum!"

İşte iyi arkadaşlık, gerçek dostluk... Dostluk ölümüne sevmek ve **ölene dek** arkadaşının yanında olabilmektir. Sadakattir, vefadır. Onun güvenini boşa çıkarmamaktır.

Dostlar şemsiye gibi olmalıdır. Yani kötülöklere, olumsuzluklara karşı arkadaşını koruyan ve zararlı alışkanlıkları engelleyen bir koruyucu olmalıdır. Gerektiğinde arkadaşı için **başarıncaya kadar** zorluklarla mücadele etmelidir.

Gerçek olan şu ki, hepimiz her zaman gerçek bir arkadaşın, dostun sesine, bakışına ya da bize uzanacak eline ihtiyaç duyarız. Bu dost, bazen çok yakınımızda ailemizden biri, bazen okulumuzda sıramızı paylaştığımız biri, bazen yol arkadaşımız, bazen komşumuz, bazen öğretmenimizdir.

Önemli olan şu ki, biz iyi bir arkadaş yani dost olmayı bilelim ki iyi dostlarımız olsun!

İnceleyelim

Deyim	Açıklaması
Sırtını dayamak.	Güçlü bir yere veya birine güvenmek.
(Kendi) çıkarını gözetmek.	Kendi faydası için çalışmak / Kendi menfaati için çalışmak.
Sırdaş olmak.	Sırlarını biriyle paylaşmak.
Boşa çıkarmamak.	Beklediğini, umduğunu bulmak.

Etkinlik 7: Aşağıdaki boşlukları tabloya göre uygun sözcüklerle tamamlayın.

sırtını daya	çıkarını gözetir	sırdaş	boşa çıkarmadı
--------------	------------------	--------	----------------

1. Dünyada insanlar genellikle sadece kendi _____.
2. Her konuda güvenilebileceğim, _____ olabileceğim birini bulmak isterdim.
3. Ahmet'in bu hayatta _____ yacağı hiç kimsesi kalmamıştı.
4. Zeynep çok çalıştı, okulu birincilikle bitirdi ve ailesinin ondan beklentilerini _____.

Etkinlik 8: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. İyi arkadaş, sadece kendi çıkarını düşünür.	☐	☐
2. Eskiden Türk savaşçılar, arkadan gelecek saldırıdan korunmak için sırtlarını bir ağaca, kayaya veya bir taşa dayayıp ok atarlarmış.	☐	☐
3. Türk savaşçı askerler savaşta arkalarını dayadıkları taşa "arkadaş" diyorlarmış.	☐	☐
4. Arkadaşlık, insanlar için manevi bir sığınma yeridir.	☐	☐
5. Gerçek arkadaşlıkların yıllarca sürebilmesi, bir güven ilişkisine dayanmasına bağlıdır.	☐	☐

6. İnsanlar arasındaki arkadaşlık ilişkileri her zaman aynı anlamı taşır.
7. Komutan askere, vurulan arkadaşının yanına gitmesi için emir verir.
8. Asker, vurulan arkadaşının yanına gidene kadar arkadaşı ölmemiştir.
9. Asker, vurulan arkadaşının son sözlerini duymuştur ve onun yanına gittiği için mutlu olmuştur.
10. Sınıf arkadaşları her zaman en yakın dosttur.

Konuşalım

1. Dost kazanmak için çabaladığınız oldu mu?
2. Sosyal yaşamınızda insanlarla ilişkilerinizi nasıl geliştiriyorsunuz?

Yazalım

Aşağıdaki söz üzerinde düşündüklerinizi yazarak anlatınız.

“İhanet, arkadaşlık zincirini karartır fakat vefa onu her zamankinden parlak yapar.”

İhanet: Kötülük, sadakatsizlik, aldatma

Vefa: Dostluk bağlılığı, sadakat, sevgiyi sürdürme

Zincir: Birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ.

Sadakat: İçten bağlılık, sağlam, güçlü dostluk

Ders 2: FARKLILIKLARIMIZ ZENGİNLİKLERİMİZDİR

Bu derste neler öğreneceğiz?

Farklı kültürler ile ilgili metinleri anlayabilecek, kültürler arasındaki farklılıkları ifade edebileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

TÜRK YEMEKLERİNE NASIL ALIŞILIR?

Yüzyıllar öncesine dayanan geçmişi ve her damak tadına hitap eden lezzetteki yemekleri ile Türk mutfağı, dünyanın önemli mutfaklarından biridir. Soğuk yemekler, sıcak yemekler, tatlılar ve atıştırmalıklar gibi farklı Türk lezzetleri kendi içinde bir çeşitlilik oluşturmaktadır. İki kıtayı birleştiren Türkiye'nin coğrafi konumu, birçok kültürün bir arada yaşamasına zemin oluşturmuştur. Böylece Türk yemekleri de iki kıtanın kültürünü, yani Doğu mutfağı ile Batı mutfağının birleşmesinden kaynaklanan çeşitliliği yansıtmaktadır. Türkler yemek kültürlerinde damak tadına, sağlığa, lezzete ve temizliğe her zaman büyük önem vermişlerdir.

Türkiye'ye gelen yabancılara özellikle de okumak üzere gelen ve uzun süre Türkiye'de kalacak olan kişilere Türk yemek kültürüne alışması için bazı öneriler:

Artık günümüzde insanlar, farklı bir ülkeye giderken sosyal medyadan **paylaşılan** o ülkeye ait yeme içme kültürü ile ilgili tanıtım videolarını izleyip yazılarını okuyarak bilgi ediniyor. Fakat her ne kadar bu ön bilgilere sahip olursa da o ülkenin yemeklerine alışmak biraz zaman alıyor.

Aslında yabancılar için Türk yemekleri, ürün çeşitliliği nedeniyle kolayca **alışılabilir** yemeklerdir. Çünkü her damak tadına hitap etmektedir. Önemli olan bu farklı lezzetleri kendi damak tadına uygun olandan başlayarak tanımaya çalışmaktır.

Türkiye'nin her bölgesinin kendine özgü yemek kültürü bulunmaktadır. Bu kültür ise genellikle bölgenin tarihsel birikimine, coğrafi şartlarına, denizlerine ve ürün çokluğuna göre şekillenmektedir. Örneğin, Karadeniz bölgesinde balık yemekleri kültürü oldukça zengindir. Akdeniz kıyılarında sebze yemekleri, Doğu bölgelerinde ise et yemekleri meşhurdur. Hemen her bölgede rastlanabilen kuru fasulye ya da nohut, bulgur pilavı adeta Türk yiyeceğinin simgesi olmuştur. Özellikle kırsal kesimin en popüler yiyeceği bunlardır. Şu da bir gerçektir ki bu çeşitli yemeklerin ortak özelliği, lezzetinin **tartışılmaz** olmasıdır.

Türk mutfağı, yörelere özgü lezzetleriyle oldukça zengin tatlara sahiptir.

Karadeniz Bölgesi, kendine özgü nefis yöresel yemeklerinin çokluğuyla yıllardır Türk mutfağını zenginleştirmektedir. Tereyağı pideler, balıklar, helvalar, çeşitli tarımsal ürünlerin yemekleri gibi birbirinden güzel birçok lezzeti Karadeniz’de tatmak mümkün. Özellikle Karadeniz’le özdeşleşen hamsi balığı, gerek sade olarak, gerek çok farklı şekillerde **pişirilip** bambaşka bir tat olarak sofralarda sunulmaktadır. Türkiye’ye gelip hamsi balığını ilk defa yiyecek olan yabancıların, balığın daha sade pişirilmiş olan türünü tercih etmesi bu tatlara alışmasını kolaylaştıracaktır. Örneğin, hamsi pilavı, hamsi çorbası veya hamsili börek, hamsi reçeli gibi sadece Karadeniz mutfağına özgü yemekleri tatmadan önce hamsinin kızartma, buğulama, fırınlama gibi daha sade şekilde pişirilenleriyle başlamak daha doğru bir seçim olacaktır.

Türkiye’nin doğu bölgelerinde hayvancılık, ana geçim kaynağı olduğu için bölge mutfağında et ve süt ürünleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Buralarda yapılan kebablar özellikle de şiş kebab lezzetinden dolayı Türkiye’nin hemen her yerine yayılmıştır. **İster istemez** herkesin en az bir defa tattığı şiş kebab, bütün dünyada da tanınmaktadır. Etin, değişik baharatlar, acılı ve salçalı malzemelerle karıştırılarak çok çeşitli yemekleri yapılmaktadır. Etli-bulgurlu köfteler, kebablar, çorbalar, etli-sebzeli yemekler, bölge mutfağının zengin yemek çeşitlerini oluşturur. Et ve etli yemekleri sevenlerin Türk kebab çeşitlerine alışması kolay olabilir. Fakat yine de ilk defa yiyecek olanların sade kebabları, baharatı az olan yemekleri tatması daha doğru bir tercih olacaktır. Yavaş yavaş baharatlı, acılı kebablara, farklı yemek çeşitlerine yönelmek alışmayı **kolaylaştıracaktır**.

Akdeniz Bölgesi ise yemek kültürü olarak ülkemizin diğer bölgelerine göre daha farklı bir beslenme tarzına sahiptir. Akdeniz mutfağı, sağlıklı bir beslenmeye önem verenler için oldukça uygun bir mutfaktır. Bunun sebebi ise bu bölgede bitkisel ürünlerin bol olmasıdır. Akdeniz mutfağında sebze, meyve, deniz ürünleri, çeşitli soslar ve zeytinyağı çokça kullanılır. Yabancıların Akdeniz mutfağına alışması belki biraz daha kolay olacaktır.

Acının Üstüne Tatlı Yemek

Türkiye’nin yemek kültüründe tatlıların da önemli bir yeri vardır. Ana yemeklerden sonra sunulan ve birçok farklı türde hazırlanan fındık, fıstık, cevizle zenginleştirilmiş şerbetli tatlılar, hamurlu tatlılar, sütlü tatlılar ve meyveli tatlılar sofraları süslemektedir. Tatlıyı seviyorsanız her çeşidi damağınıza uygun gelecektir. Tatlıyı sevmeyen veya az sevenler ise daha hafif ve lezzetli olan sütlü tatlıları deneyebilir.

Lezzet Arttırıcı İçecekler

Türk sofralarının olmazsa olmazı yemeklerin yanında tüketilen içeceklerdir. Yemeğin türüne göre tercih edilen bu içeceklerin başında ayran, şalgam suyu, şerbet, üzüm suyu, çay gibi yöresel olanların yanı sıra çok bilinen gazoz ve kola gelir. Yemeklerin lezzetini arttıran bu içecekleri de damak tadınıza göre sıralayıp deneyebilir, alışmaya çalışabilirsiniz. Kısaca, Türk mutfağına alışmanın en pratik yöntemi şöyle özetlenebilir:

Türk yemeklerinin daha sade ve her damak tadına en uygun olan çeşitleri tercih edildikten sonra farklı yöntemlerle tatlandırılan yemekler denenebilir ve böylece hem daha farklı lezzetlerle **tanışılır** hem de yemeklere daha rahat uyum sağlanır.

Etkinlik 9: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.**1. Parçaya göre, bir yabancınn Türk yemeklerine alışmasının yöntemi hangisidir?**

- a) Öncelikle daha sade şekilde pişirilenleri tatmak sonra diğerlerini denemek
- b) Karadeniz'in hamsili yemeklerini deneyerek başlamak
- c) Et yemeklerinin baharatlı olanlarını yiyerek başlamak
- d) Et yemeklerinden önce sebze yemeklerini denemek
- e) Öncelikle Akdeniz yemeklerini tercih etmek sonra diğerlerini denemek

2. Hangisi, Türkiye'nin bölgelerinin kendine özgü yemek kültürünü şekillendiren unsurlardan değildir?

- a) Tarihsel birikimi
- b) Coğrafi şartları
- c) Kıyıları
- d) Ürün çokluğu
- e) Denizleri

3. Hangisi, Türkiye'ye gelen yabancılar için öncelikle önerilen hamsili yemek türüdür?

- a) Hamsi pilavı
- b) Hamsi reçeli
- c) Hamsi çorbası
- d) Hamsi kızartma
- e) Hamsili börek

4. Tatlıyı çok sevmeyenlerin hangisiyle başlaması daha doğru olacaktır?

- a) Hamurlu tatlılarla
- b) Sütlü tatlılarla
- c) Şerbetli tatlılarla
- d) Meyveli tatlılarla
- e) Fıstıklı tatlılarla

5. Sağlıklı bir beslenmeye önem verenler için Akdeniz mutfağı niçin daha uygundur?

- a) Deniz ürünleri çok olduğu için
- b) Bolca bitkisel ürünler kullanıldığı için
- c) Yağsız yemekler yapıldığı için
- d) Yemeğin lezzetine önem verildiği için
- e) Yemeklerde baharat kullanılmadığı için

İnceleyelim

1. Damak tadı: Yiyeceklerden alınan lezzet duygusu.
(İthal pirinç çok sert olduğu için bizim **damak tadımıza** uymuyor.)

2. Atıştırmalık: Çerez, atıştırmaya yarayan yiyecek.
(Mezuniyet törenimizin kokteylinde masalarda çok güzel **atıştırmalıklar** vardı.)

3. Meşhur: Ünlü, çok bilinen, tanınan.
(Bu sergide **meşhur** ressamların tabloları sergileniyor.)

4. İster istemez: Zorunlu olarak, mecburen, kaçınılmaz.
(Evimden ayrılıp yurda yerleştikten sonra **ister istemez** yurt hayatına alıştım.)

5. Birikim: Gözlemler, deneyler sonucu elde edilmiş bilgilerin bütünü, deneyim, tecrübe.
(İnsan her yaşadığı olaydan **birikim** sahibi olur.)

Etkinlik 10: Aşağıdaki boşlukları tabloya göre uygun sözcüklerle tamamlayın.

damak tadıma

birikimi

ister istemez

meşhur

atıştırmalık

1. Evde yemek olmadığı için _____ dışarıda yedik.
2. Türk yemeklerini _____ uygun bulduğum için Türkiye'ye çok kolay alıştım.
3. Okuduğunuz her kitap size bilgi _____ sağlayacaktır.
4. Şehrimizde yeni açılan kafede dünyaca _____ içecek çeşitleri bulunuyor.
5. Uzun süre dışarıda kalacağım için yanıma _____ bir şeyler aldım.

Etkinlik 11: Okuduğunuz metinde aşağıdaki bilgilerin hangilerinden söz edilmektedir? İşaretleyin.

1. Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde balık yemekleri kültürünün oldukça gelişmiş olduğu
2. Et yemeklerinin Akdeniz Bölgesi'nde daha meşhur olduğu
3. Sebze yemeklerinin hangi bölgede daha çok bulunduğu
4. Türk yemeği olan şiş kebabın bütün dünyada tanındığı
5. Hamurlu tatlı çeşitlerinin nasıl yapıldığı / Sütü tatlıların nasıl yapıldığı
6. Yemek yanında içilen içecek türlerinin adları

7. Yemekten sonra yenilen tatlıların kalorileri hesaplaması
8. Türk kebablarını ilk defa deneyecekler için önerilen kebab türünün adı
9. Türklerin yemek kültüründe nelere önem verdikleri

Öğrenelim

İsteş+ edilgenlik: eylem+ -ş +II- : gör + Üş + ÜI + mek / tart + Iş + II + mak

Bu tür fiillerde işin birden fazla kişi tarafından işteşlik kapsamında “birlikte” veya “karşılıklı” olarak yapıldığı hissedilir fakat aynı zamanda eylemi yapan ve gerçekleştirenler de belli değildir. Bu tür eylemlerde hem işteş hem edilgenlik durumu vardır.

Örnek:

Şirkette toplantı yaptılar.

Toplantıda yeni projeleri görüştüler.

Şirkette yapılan toplantıda yeni projeler görüşüldü.

Film hakkında eleştiriler yapıldı.

Sanatçılar eleştirileri tartıştı.

Film hakkında yapılan eleştiriler sanatçılar tarafından tartışıldı.

İki ülke arasında savaş var.

Savaşın sona ermesi konusunda anlaşıldılar.

İki ülke arasında savaşın sona erdirilmesi konusunda anlaşıldı.

Etkinlik 12: Aşağıdaki cümleleri uygun eklerle tamamlayın.

Örnek:

A. Öğretmenlerle, sınav sonunda başarısız olan öğrenciler hakkında konuşuldu.

B. Firmanın indirim yaptığı ürünler **kapışıldı**.

1. Bu köyde bulaşıcı hastalıklarla aylardır **savaş**.....
2. Hastanedeki yangın anında sağa sola **kaç**.....
3. Memurlar için yapılan zam teklifi yarın mecliste **gör**.....
4. Yarışma kazanıldığı takdirde elde edilecek para üç kişi arasında **böl**.....
5. Her ramazanda mahallede yaşayanlar arasında **yardım**.....
6. Hastanın durumu hakkında haftaya doktoruyla **gör**.....
7. Çağımızda, çoğunlukla internet yoluyla **haber**
8. Bu proje üzerinde çalışanlar ile dünkü iş yemeğinde **bul**.....

Etkinlik I 3: Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. “Anketteki sorularla ilgili insanlar yaklaşık 200 kişi oldu.” cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- a) konuştuk
- b) konuşulan
- c) konuşulduğu
- d) konuşmaya
- e) konuşulmaya

2. “Bu konu hakkında daha önce yetkililerle bize haber verilmedi.” cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- a) görüşüldüğü
- b) görüşülmek
- c) görüşülecek
- d) görüşülen
- e) görüşülür

3. “görmek” eyleminin işteş+edilgenlik bildiren hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- a) görüştürmek
- b) görüşülmek
- c) görülmek
- d) görüştürülmek
- e) görüşmek

4. “Bizim mahallemizde komşularımız arasında her zaman her konuda” cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- a) yardımlaşılacak
- b) yardımlaşır
- c) yardımlaşacak
- d) yardımlaşılır
- e) yardımlar

Etkinlik I 4: Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayın.

mektuplaşılıyordu / ağlaşılırdı / paylaşılırdı / gülüşülür / mesajlaşılarak haberleşiliyor

1. İlkokuldayken okulumu, öğretmenimi ve sınıf arkadaşlarımı çok severdim. Birlikte çok eğlenirdik. Derslerin dışında sınıfta oyunlar oynar, filmler izlerdik. Sınıfımızda her şey Sınıfta izlenen komik filmlerde acıklı filmlerde ise her birlikte

2. Eskiden sadece şimdi ise cep telefonları sayesinde Onun için artık insanlar arasında uzaklık diye bir şey kalmadı. Uzaklar yakınlaştı.

Dinleyelim - Yanıtlayalım

1. Sizin ülkenizde hangi bayramlar ve kutlamalar yapılmaktadır?
2. Bayramlarınızda hangi geleneksel uygulamalar vardır?
3. Türkiye’de hiç millî veya dinî bayram gördünüz mü? Gördüyseniz hangisi sizi daha çok etkiledi?
4. Unutmadığınız bir bayram anınızı paylaşınız.

Metni dinleyin, etkinlikleri metne göre yanıtlayın.

MİLLÎ VE DİNÎ BAYRAMLARIMIZ

Etkinlik 15: Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. 23 Nisan 1921 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuştur.	☐	☐
2. Cumhuriyet yönetim biçiminde halkın egemenliği esastır; halkın seçme ve seçilme hakkı vardır.	☐	☐
3. Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 1923’te ilan edildi.	☐	☐
4. 29 Ekim bayram olarak, Mustafa Kemal Atatürk tarafından çocuklara armağan edilmiştir.	☐	☐
5. Kurban Bayramı’nda Müslümanlar üç gün boyunca bayram eder.	☐	☐
6. Kurban Bayramı’nda kesilen kurbanların etleri akrabalar, arkadaşlar, komşular ve ihtiyaç sahibi kimselerle paylaşılır.	☐	☐
7. Cumhuriyetin ve yeni kurulan devletin ilk Cumhurbaşkanı, Mustafa Kemal Atatürk’tür.	☐	☐

Etkinlik 16: Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı Atatürk çocuklara niçin armağan etmiştir?

- a) Çocukları çok sevdiği ve onlara önem verdiği için
- b) Çocuklarla iyi geçindiği için
- c) Çocukların eğitimine önem verdiği için
- d) Çocukların geleceğini düşündüğü için
- e) Çocukların bayramlarda eğlenmesi için

2. Atatürk'ün Türk gençliğine armağan ettiği gün ve bayram hangisidir?

- a) 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- b) 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramı
- c) 30 Ağustos Zafer Bayramı
- d) 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı
- e) 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı

3. Dinî bayramların ortak özelliği değildir?

- a) Dinî bayramlarda resmî tatil olur.
- b) Dinî bayramların süresi dört gündür.
- c) Dinî bayramlarda akraba, arkadaş, komşu ziyaretleri yapılır.
- d) İki bayramda da toplumsal dayanışma, kaynaşma gerçekleşir.
- e) Her iki bayram da İslamiyet'in gereklerindedir.

Ders 3: TÜRK KÜLTÜR VARLIĞI

Bu derste neler öğreneceğiz?

Türk kültür varlığı ile ilgili farklı konularda ilginizi çeken metinleri anlayabilecek, Türk kültürü hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

NEVRUZ

Nevruz; Kuzey Yarımküre’de bulunan ülkelerde, özellikle Türkçe ve Farsça konuşan topluluklar arasında yaygın olarak kutlanır. Farsça nev ve ruz kelimelerinden oluşan Nevruz, “yeni gün” anlamına gelmektedir. Bahar bayramı olarak da bilinen Nevruz, pek çok toplum için bir yılbaşı özelliği taşımaktadır. Nevruzun başlangıç tarihi 21 Mart’tır.

İran mitolojisine göre Tanrı dünyayı, insanı ve güneşi bu günde yaratmıştır. İran’ın efsanevi padişahı Kiyumers tahta oturarak bugünü bayram ilan etmiştir. İran’da ihtişamın sembolü olan Cemşid de aynı gün tahta oturmuştur. Ayrıca Hz. Adem’in 7. torunu olan Cem 21 Mart günü Azerbaycan’a gelmiş ve bugünü bayram ilan etmiştir.

Nevruz, göçebe yaşayan toplulukların hayvancılık; tarım toplumlarının çiftçilik etkinliklerinin başlangıcı kabul edilir. Nevruz, doğa ve evrene ilişkin bilgilerin kullanıldığı ve birçok uygulamanın gerçekleştirildiği uygun ortamı oluşturmaktadır. Bolluk ve bereket içinde yaşanması inancıyla gerçekleştirilen bu uygulamalar, aynı zamanda sosyal birliktelikleri de güçlendirerek kişiler ve toplumlar arasında dayanışma duygusunu artırmaktadır.

Bayramlar; bireyleri ve toplulukları yakınlaştırarak bütünleştiren, unutulmaya yüz tutmuş değerleri yeniden gün yüzüne çıkaran ve gelecek kuşaklara aktaran ortak kültür bağlarını oluşturur. Baharın başlangıcı olarak yeniden doğuşu simgeleyen Nevruz, geleceğe dair umut, arzu ve temennileri de içinde barındırmaktadır.

Bütün bayramlarda olduğu gibi Nevruz Bayramı’nda da temizliğin ayrı bir yeri ve önemi vardır. Nevruz öncesinde evlerde ve sokaklarda genel bir temizlik yapılır. Kutlamalar sırasında insanlar temiz veya yeni kıyafetler giymeye özen gösterir. Nevruzun kutlama alanının adeta bir renk cümbüşü şeklinde süslenir, renkli kıyafetler giyilir, uçurtmalar uçurulur, çeşitli renklerdeki yumurtalar tokuşturulur. İnsanların büyük bir ateş etrafında toplanması ve ateşin üzerinden atlaması, Nevruz kutlamalarının en karakteristik özellikleri arasında yer almaktadır. Nevruz kutlamaları sırasında kışın uğurlanması ve baharın karşılanmasını konu alan oyunların oynandığı da görülmektedir.

Nevruz; 2009 yılında Azerbaycan, Hindistan, İran, Kırgızistan, Pakistan, Özbekistan ve Türkiye’nin ortak başvurusuyla İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesine kaydedilmiştir. Nevruz, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesine 2009 yılında ortak dosya olarak kaydedilmiştir. Bu da farklı diller konuşan, farklı dinlere inanan ve farklı etnik kökenlerden gelen toplumlar arasında kültürel diyalog, saygı ve anlayış ortamının geliştirilmesi çalışmalarına son derece olumlu bir katkı sağlamıştır.

Kaynak: (aregem.kulturturizm.gov.tr, düzenlenmiştir.)

Etkinlik 17: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayın.

1. Farsça nev ve ruz kelimelerinden gelen Nevruz, _____ anlamına gelmektedir.
2. İran'ın efsanevi padişahı Kiyumers tahta oturarak 21 Mart'ı _____ ilan etmiştir.
3. Bütün bayramlarda olduğu gibi Nevruz Bayramı'nda da _____ ayrı bir yeri ve önemi vardır.
4. Nevruz kutlamaları sırasında _____ ve _____ konu alan oyunların oynandığı görülmektedir.
5. Nevruz sosyal birliktelikleri güçlendirerek kişiler ve toplumlar arasında _____ arttırmaktadır.

Etkinlik 18: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Nevruz, pek çok toplum için nasıl bir özellik taşımaktadır?

- a) Düğün
- b) Yılbaşı
- c) Yazı karŐılama
- d) Eğlence
- e) Piknik yapma

2. AŞağıdakilerden hangisi Nevruz'da yapılan etkinliklerden biri değildir?

- a) Kutlama alanının adeta bir renk cümbüşü şeklinde süslenmesi
- b) Renkli kıyafetlerin giyilmesi
- c) Uurtmaların uçurulması
- d) Komşuların ziyaret edilmesi
- e) eŐitli renklerdeki yumurtaların tokuŐturulması

3. Nevruz kutlamalarının en karakteristik özelliği hangisidir?

- a) Renkli yumurtaların tokuŐturulması
- b) İnsanların evlerinin nn temizlemesi
- c) İnsanların büyük bir ateş etrafında toplanması ve ateşin üzerinden atlaması
- d) KıŐ mevsiminin uğurlanması ile ilgili oyunlar oynanması
- e) Birlik ve beraberlik içinde eğlence yapılması

4. Mitolojiye göre İran'da ihtiyaın sembolü olan Cemşid hangi tarihte tahta oturmuştur?

- a) 21 Nisan
- b) 23 Mayıs
- c) 20 Mart
- d) 28 Nisan
- e) 21 Mart

Bu yapıdaki zarf fiiller, temel cümledeki eylemin başlama zamanını gösterir ve o zamandan itibaren eylemin hâlâ devam ettiğini belirtir.

Sev (eylem)	-dık/-dik -duk/-dük -tık/-tik (ek) -tuk/-tük	-ım/im/um/üm -ın/-in/-un/-ün -ı/-i/ -u/-ü (iyelik eki)	-den beri	Sevdiğimden beri
-------------	---	---	-----------	---------------------

Örnek:

- Serap **evlendiğinden beri** onunla haberleşmedik.
(Evlenmesi eylemin başlangıç zamanıdır, o andan başlayarak şu ana kadar onunla görüşme sağlayamama durumu anlatılmaktadır.)
- Hasta **olduğundan beri** hiçbir şey yemiyor.
(Hasta olması eylemin başlangıç zamanıdır, o andan başlayarak şu ana kadar hiçbir şey yememesi durumu anlatılıyor.)

Etkinlik 19: Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi yeniden yazınız.

Ayşe Fransa'ya gitti. Bir daha beni aramadı.
Ayşe Fransa'ya *gittiğinden beri* beni aramadı.

Bu yaz bir araba aldım. İşe bir daha otobüsle gitmedim.
Bu yaz araba *aldığımdan beri* işe bir daha otobüsle gitmedim.

Türkiye'ye gelip Türkçe öğrendim. O zamandan bu yana Rusça konuşmadım.

1. _____

Annesi bebeğe sütünü içirdi. Bebek artık ağlamıyor.

2. _____

Yaşlı adamın gözleri bozuldu. Kitap okuyamıyor.

3. _____

Arkadaşım gitar kursuna gitti. Gitarı daha iyi çalabiliyor.

4. _____

Dinleyelim - Yanıtlayalım

Metni dinleyin, etkinlikleri metne göre yanıtlayın.

MENEMEN ÇÖMLEĞİNE ULUSLARARASI DOKUNUŞ

Etkinlik 20: Dinlediğiniz metinde aşağıdaki bilgilerin hangilerinden söz edilmektedir? İşaretleyin.

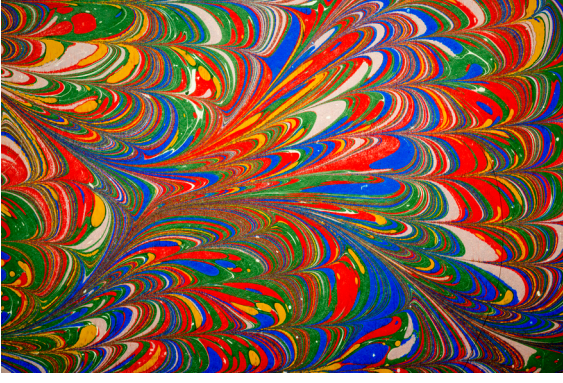
1. Çömlek atölyesinin açıldığı tarih
2. Atölye projesine katılan Polonyalı öğrenci sayısı
3. Atölyenin amacının ne olduğu
4. Atölyenin nerede açıldığı
5. Öğrencilerin ürettikleri ürünleri nerede sattıkları
6. Öğrencilerin kaç çeşit ürün tasarladıkları

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

EBRU: TÜRK KÂĞIT SÜSLEME SANATI

Ebru, özel hazırlanmış boylarla kâğıt üzerine yapılan bir süsleme sanatıdır. Ebru sanatı, kendine özgü tekniklerle hazırlanan ve özel bir kaba alınan suyun üzerinde, boylarla oluşturulan desenlerin kağıda aktarılmasıyla yapılan geleneksel bir sanattır.

Tarihte ilk ebru formları Orta Asya'da görülmüş olup İran aracılığıyla Anadolu'ya geçmiştir. Osmanlı döneminden başlayarak, Türk hat ustaları ve sanatçıları ebru sanatıyla **taniştiğinden beri** yeni formlar yaratmış ve ebru tekniklerini geliştirmişlerdir.

Ebru sanatı kendine özgü malzemelerle yapılır. Ebru sanatında kullanılan bütün malzemeler de ebru sanatçısı tarafından hazırlanır. Boyaların

tamamı tabiattan doğal yöntemlerle elde edilir. Suyun yoğunlaşmasını sağlayan kitre, bitkisel özlü bir ana malzemedir. Kitreyle yoğunlaştırılmış olan suyun üstünde doğal boyalarla oluşturulan desenler, kağıt üzerine geçirilir. Ebru sanatı, geleneksel el sanatkarlığı süslemeleri olarak özel kitapların iç ve dış kapaklarında, hattatlık, cam işlemeciliği ve hediyelik eşyalarda kullanılır.

Yüzyıllar boyunca "battal ebru, gelgit ebru, taraklı ebru, hatip, bülbül yuvası, çiçekli" gibi pek çok özel ebru çeşidi gelişmiştir. Ebruda en yaygın kullanılan renkler açık yeşil, kırmızı ve sarıdır. En sık rastlanan desenler ise çiçekler, yapraklar ve değişik süslemelerdir.

Ebru sanatı, var **olduğundan beri** geleneksel olarak usta-çırak ilişkisi içinde, uygulamalı eğitim yoluyla kuşaktan kuşağa sürdürülmektedir. Çırak genellikle gözlem yapmakta, ustasının çalışmasını taklit etmekte ve ebrunun farklı uygulama düzeylerinde ustasına yardımcı olmaktadır. Ebruya dair temel eğitimden sonra, çırak için uygulama süreci başlamaktadır. Ebrunun temel becerilerini kazanmak, yeni başlayanlar için en az iki yıl sürmektedir. Ebru sanatçıları, aynı zamanda ebru yapımında kullanılan malzeme ve araç-gereçlerin üretimine ilişkin özel bilgi, beceri ve deneyimlerini de gelecek kuşaklara aktarmaktadırlar.

Son yıllarda yerel yönetimler ve üniversiteler tarafından organize edilen ücretsiz kursların ve atölye çalışmalarının çoğalmasıyla kadınların ve gençlerin ebru sanatına olan ilgisi artmıştır. Kadınların bu kurs ve atölye çalışmalarına yoğun oranda katılımı, onların toplumsal hayatta aktif bir biçimde yer almalarını sağlamaktadır. Gençlerin ebru sanatına artan ilgileri ise onların tarihsel ve kültürel olarak bilinçlenmelerini sağlamakla birlikte toplumsal bağlılık hislerini güçlendirmektedir.

Ebru sanatı; onunla ilgilenmek üzere bir araya gelen bireyler arasında dostluk ve arkadaşlık bağlarının oluşması açısından uygun bir ortam yaratmaktadır. Ebru sanatı, farklı kültürel geçmişleri olan insanlar arasındaki toplumsal önyargıları ortadan kaldırır, bu kültürler arasındaki iletişimi kolaylaştırır ve sosyal bağları güçlendirir. Farklı coğrafyalar, kültürler, bireyler ve onların tecrübeleri ebrunun gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

"Ebru: Türk Kağıt Süsleme Sanatı, 2014 yılı itibarıyla ülkemiz adına UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesine kaydedilmiştir.

Kaynak: (aregem.kulturturizm.gov.tr, düzenlenmiştir.)

Etkinlik 21: Eşleştirin.

1. Kitre	—	•	a. Bir işte uzman olan, bir sanat dalında işi en iyi yapan kişi
2. Hat (sanatı)	—	•	b. Çalışkan, hareketli
3. Form	—	•	c. Suyu yoğunlaştırmaya yarayan bitkisel özlü ebru malzemesi
4. Usta	—	•	d. Düzenlemek
5. Çırak	—	•	e. Güzel yazı yazma sanatı
6. Atölye	—	•	f. Şekil, biçim
7. Aktif	—	•	g. Peşin hüküm, önceden yürütülmüş fikir, hüküm
8. Organize etmek	—	•	h. Ustanın yanında bir işi öğrenmeye çalışan kişi
9. Ön yargı	—	•	i. Bir sanatla uğraşanların çalıştığı yer, işlik

Etkinlik 22: Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayın.

1. Ebru sanatının varlığı yüzyıllardır nasıl sürdürülmektedir?

- Atölyelerde toplu çalışmalarla
- Okullarda ders olarak eğitim yoluyla
- Usta-çırak ilişkisi içinde uygulamalı eğitim yoluyla
- Öğretmen- öğrenci çalışmalarıyla
- Evde babadan çocuklara öğretim yoluyla

2. Parçada ebru sanatı ile ilgili hangisinden söz edilmemektedir?

- Ebru, suyun üzerinde boyalarla desenler oluşturma sanatıdır.
- Ebruda en yaygın kullanılan renkler açık yeşil, kırmızı ve sarıdır.
- Boyaların tamamı tabiattan doğal yöntemlerle elde edilir.
- Çırak genellikle gözlem yapar, ustasının çalışmasını taklit eder.
- Ebru sanatında kullanılan bütün malzemeler bir fabrikada hazırlanır.

3. Parçaya göre, ebru sanatı süsleme olarak hangisinde kullanılmaz?

- Özel kitapların kapaklarında
- Metal eşyalarda
- Cam işlemeciliğinde
- Hediyelik eşyalarda
- Hattatlıkta

4. Ebru sanatı, onunla uğraşan insanlar arasında nasıl bir etki yaratmaktadır?

- Ebru sanatını iyi öğrenmelerini sağlar.
- Ebru sanatını sevmelerini sağlar.
- Kültürel bilgilerinin artmasına yardımcı olur.
- Dostluk ve arkadaşlık bağları oluşturur.
- Ebru sanatına daha çok ilgi duymalarını sağlar.

Etkinlik 23: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayın.

- Ebru sanatı, var _____ geleneksel olarak usta-çırak ilişkisi içinde, uygulamalı eğitim yoluyla _____ sürdürülmektedir.
- Gençlerin Ebru sanatına artan ilgileri onların _____ ve _____ olarak bilinçlenmelerini sağlamaktadır.
- Son yıllarda atölye çalışmalarının çoğalmasıyla _____ ve _____ ebru sanatına olan ilgileri artmıştır.
- Farklı coğrafyalar, kültürler, bireyler ve onların tecrübeleri ebrunun gelişmesine _____.
- Ebru sanatı farklı kültürel geçmişleri olan insanlar arasındaki toplumsal _____ ortadan kaldırır.

Konuşalım

Aşağıdaki fıkrayı okuyun, buna benzer bir fıkra da siz anlatın.

Hasta Ziyareti

İnsanlık hâli ya, hoca bir gün hastalanır. Hastalandığından beri dışarı çıkamaz. Bunu haber alan komşuları onu görmeye gelirler:

-Geçmiş olsun hoca.

-İnşallah tez zamanda iyileşirsin.

Sonra da ziyarete gelenler başlarlar sohbet etmeye. Sözü uzatırlar da uzatırlar. Hocanın canı sıkılır, ama bir şey diyemez. Neyse, namaz vakti gelince kalkarlar. İçlerinden biri hocaya sorar:

“**Oturduğumuzdan beri** hiç konuşmadın hocam, hep biz konuştuk. Bizlerden bir isteğin var mı?”

Canı sıkın olan hoca bu isteği fırsat bilerek taşı gediğine koyuverir:

“Size vasiyetimdir, siz siz olun sakın hastanın yanında onu sıkacak kadar oturmayın!” der.

Kaynak: (dergipark.org.tr, düzenlenmiştir.)

Yazalım

Geleneksel el sanatlarını yaşatmak için neler yapılabilir?

Konuyla ilgili 100 kelimelik bir yazı yazınız.

YANITLAR

Hazırlık

1. Y 2. D 3. D 4. Y 5. Y 6. D

Etkinlik 1:

1. d
2. b
3. c
4. a
5. b

Etkinlik 2:

1. D 2. Y 3. Y 4. D 5. Y 6. D

Etkinlik 3:

1. c
2. e
3. a
4. b
5. d

30

Etkinlik 4:

1. a
2. e
3. c

Etkinlik 5:

1. Alışveriş merkezi kapan**ıncaya dek** bütün mağazaları dolaştık.
2. Havuzun suyu temizlen**inceye kadar** hiç kimse havuza giremedi.
3. Bahçemdeki çiçekler aç**ana dek** her gün onları sulamalısın.
4. Ben ıspanağı hiç sevmezdim. Liseye başla**ıncaya kadar** hiç ıspanak yemedim. ıspanağı ilk defa liseye başla**ınca** okulun yemekhanesinde yedim.
5. Tatile giderken arabanın benzini tüken**inceye dek** yola devam ettiler.

Etkinlik 6:

1. Telefonumun şarjı doluncaya / dolana kadar evden dışarı çıkamadım.
2. - Selim kilo verinceye / verene kadar diyet yapmaya devam etti.
3. Yağmur duruncaya / durana kadar dışarı çıkamadık.
4. İngilizce öğreninceye / öğrenene kadar kursa devam edeceğim.
5. Okuduğum bu romanı bitirinceye / bitirene kadar başka kitaba başlamayacağım.

Etkinlik 7:

1. Dünyada insanlar genellikle sadece kendi **çıkarnını gözetir**.
2. Her konuda güvenebileceğim, **sırdaş** olabileceğim birini bulmak isterdim.
3. Ahmet'in bu hayatta **sırtını dayayacağı** hiç kimsesi kalmamıştı.
4. Zeynep çok çalıştı, okulu birincilikle bitirdi ve ailesinin ondan beklentilerini **boşa çıkarmadı**.

Etkinlik 8:

1. Y 2. D 3. Y 4. D 5. D 6. Y 7. Y 8. D 9. D 10. Y

Etkinlik 9:

1. a
2. c
3. d
4. b
5. b

Etkinlik 10:

1. Evde yemek olmadığı için **ister istemez** dışarıda yedik.
2. Türk yemeklerini **damak tadına** uygun bulduğum için Türkiye'ye çok kolay alıştım.
3. Okuduğunuz her kitap size bilgi **birikim** sağlayacaktır.
4. Şehrimizde yeni açılan büyük kafede dünyaca **meşhur** içecek çeşitleri bulunuyor.
5. Uzun süre dışarıda kalacağım için yanıma **atıştırmalık** bir şeyler aldım.

Etkinlik 11:

1. + 2. - 3. + 4. + 5. - 6. + 7. - 8. - 9. -

Etkinlik 12:

1. savaşıyor
2. kaçıldı
3. yarışıldı
4. bölüldü
5. yardımlaşılır
6. görüşüldü
7. haberleşiliyor
8. paylaşıldı

Etkinlik 13:

1. b 2. a 3. b 4. d

Etkinlik 14:

1. İlkokuldayken okulumu, öğretmenimi ve sınıf arkadaşlarımı çok severdim. Birlikte çok eğlenirdik. Derslerin dışında sınıfta oyunlar oynar, filmler izlerdik. Sınıfımızda her şey **paylaşıldı**. Sınıfta izlenen komik filmlerde **gülüşülür**, acıklı filmlerde ise her birlikte **ağlaşıldı**.
2. Eskiden sadece **mektuplaşıyordu**. Şimdi ise cep telefonları sayesinde **mesajlaşarak haberleşiliyor**. Onun için artık insanlar arasında uzaklık diye bir şey kalmadı. Uzaklar yakınlaştı.

Etkinlik 15:

1. Y 2. D 3. D 4. Y 5. Y 6. D 7. D

Etkinlik 16:

1. a 2. d 3. b

Etkinlik 17:

1. Farsça nev ve ruz kelimelerinden gelen Nevruz, **yeni gün** anlamına gelmektedir.
2. İran'ın efsanevi padişahı Kiyumers tahta oturarak 21 Mart'ı **bayram** ilan etmiştir.
3. Bütün bayramlarda olduğu gibi Nevruz Bayramı'nda da **temizliğin** ayrı bir yeri ve önemi vardır.
4. Nevruz kutlamaları sırasında **kışın uğurlanması** ve **baharın karşılanmasını** konu alan oyunların oynandığı görülmektedir.
5. Nevruz sosyal birliktelikleri güçlendirerek kişiler ve toplumlar arasında **dayanışma duygusunu** arttırmaktadır.

Etkinlik 18:

1. b 2. d 3. c 4. e

Etkinlik 19:

1. Türkiye'ye gelip Türkçe **öğrendiğimden beri** Rusça konuşmadım.
2. Annesi bebeğe sütünü **içirdiğinden beri** bebek ağlamıyor.
3. Yaşlı adamın gözleri **bozulduğundan beri** kitap okuyamıyor.
4. Arkadaşım gitar kursuna **gittiğinden beri** gitarı daha iyi çalabiliyor.

Etkinlik 20:

1. - 2. + 3. + 4. + 5. - 6. -

Etkinlik 21:

1. c 2. e 3. f 4. a 5. h 6. i 7. b 8. d 9. g

Etkinlik 22:

1. c 2. e 3. b 4. d

Etkinlik 23:

1. Ebru sanatı, var **olduğundan beri** geleneksel olarak usta-çırak ilişkisi içinde, uygulamalı eğitim yoluyla **kuşaktan kuşağa** sürdürülmektedir.
2. Gençlerin Ebru sanatına artan ilgileri onların **tarihsel** ve **kültürel** olarak bilinçlenmelerini sağlamaktadır.
3. Son yıllarda atölye çalışmalarının çoğalmasıyla **kadınların ve gençlerin** ebru sanatına olan ilgileri artmıştır.
4. Farklı coğrafyalar, kültürler, bireyler ve onların tecrübeleri ebrunun gelişmesine **katkıda bulunmaktadır**.
5. Ebru sanatı farklı kültürel geçmişleri olan insanlar arasındaki toplumsal **önyargıları** ortadan kaldırır.

Yararlanılan kaynaklar

<http://www.hurriyet.com.tr/kesfet/gecmisten-gunumuze-komsuluklari-guzellestiren-5-sey-40655305>

<http://www.gateofturkey.com/section/tr/471/7/kultur-ve-sanat-gelenek-ve-gorenekler-mi-safirperverlik>

dergipark.org.tr/download/article-file/182970

<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-202345/nevruz-tr.html>

<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR-202375/ebru--turk-kagit-susleme-sanati.html>